

دانشگاه علوم پزشکی لرستان
دانشکده پرستاری و مامایی

تأثیر برنامه پرستاری ناولبری بر تبعیت از درمان در سالمندان مبتلابه
بیماری مزمن انسدادی ریه

نگارنده:
سهند شهبازی

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته پرستاری

استاد راهنما:
دکتر شهین سالاروند

شهریور ماه ۱۴۰۴

چکیده:

مقدمه: موضوع مداخلات مبتنی بر پرستای ناوبر، موضوع جدید است که در بیماری‌های کمی مانند مراقبت در سرطان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در کشور ایران، استفاده از این نوع مداخله در قیاس با سایر مداخلات آموزشی کمتر مورد توجه قرار گرفته است و نتایجی به منظور تأیید یا عدم تأیید استفاده از مداخله مبتنی بر پرستای ناوبر وجود نداشت. از طرفی با توجه به رشد جمعیتی این کشور، مسئله سالمندان موضوع نوینی است که نیازمند تحقیقات گسترده‌ای است. لذا با توجه به کمبود مطالعات در این زمینه، این مطالعه با هدف تعیین تأثیر برنامه پرستاری ناوبری بر تبعیت از درمان در سالمندان مبتلا به بیماری بیماری مزمن انسدادی ریه طراحی و اجرا شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده موازی بود که در سال ۱۴۰۴ بر روی سالمندان مبتلا به بیماری مزمن ریه در خرم آباد انجام شد. ۴۸ نفر از سالمندان مبتلا به بیماری مزمن ریه روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و با استفاده از سایت تصادفی سازی، به دو گروه آزمون و کنترل اختصاص یافتند. مداخلات آموزشی شامل ۲ گام و ۶ جلسه (سه جلسه حضوری در بیمارستان و سه جلسه مکالمه تلفنی بعد از ترخیص از بیمارستان) بود که به مدت یک ماه برای سالمندان گروه آزمون برگزار شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه استاندارد تبعیت از درمان مدانلو بود که قبل و ۱۴ روز بعد از مداخله و یک ماه پس از مداخله توسط گروه‌های آزمون و کنترل تکمیل گردید. داده‌ها پس از ورود به نرم‌افزار آماری - SPSS نسخه ۲۷ با استفاده از آزمون‌های آماری من ویتنی، آنالیز واریانس با اندازه گیری‌های مکرر، فریدمن، کای دو و تست دقیق فیشر تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج: در گروه مداخله قبل از انجام مداخلات پرستاری ناوبر میانگین کل نمره تبعیت از درمان (۹/۸۷) ۶۴/۲۰، ۱۴ روز بعد از مداخله بعد از انجام مداخله (۱۶/۸۳) ۱۰۹/۵۰ و یک ماه بعد از

انجام مداخله (۱۲/۵۰) ۹۲/۵۸ بود. درگروه کنترل قبل از انجام مداخلات پرستاری ناوبر میانگین کل نمره تبعیت از درمان (۸/۲۹) ۶۰/۱۶، ۱۴ روز بعد از مداخله بعد از انجام مداخله (۵/۴۶) ۵۹/۵۴ و یک ماه بعد از انجام مداخله (۱۰/۱۳) ۶۱/۱۲ بود. قبل از مداخله آموزشی از نظر مؤلفه‌های اهتمام در درمان ($P=0/216$)، تمایل به درمان ($P=0/304$)، تطابق با درمان ($P=0/293$)، توانایی تلفیق در درمان ($P=0/239$)، چسبیدن به درمان ($P=0/126$) و تعهد به درمان ($P=0/160$)، تردید در درمان ($P=0/214$) و تبعیت از درمان ($P=0/170$)، اختلاف معنی‌داری بین دو گروه وجود نداشت؛ درحالی‌که قبل، ۱۴ و ۳۰ روز آموزشی از نظر ابعاد تبعیت از درمان و نمره کل تبعیت از درمان اختلاف معنی‌داری بین دو گروه دو گروه مداخله و کنترل بدست آمد ($P<0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از مؤثر بودن مداخله آموزشی مبتنی بر پرستاری ناوبر بر روی تبعیت از درمان در گروه آزمون بود. استفاده از مداخله پرستاری ناوبر با اینکه موضوع جدیدی بود، اما توانست منجر به افزایش معنی دار تبعیت از درمان حتی یک ماه بعد از مداخله شود و این تا حدود زیادی مرتبط با نوع مداخله و تماس تلفنی پرستار با بیمار است. لذا این نتایج می‌تواند دیدگاه جدیدی را در حمایت از بیماران سالمند ارائه دهد.

کلمات کلیدی: بیماری مزمن ریه، سالمندان بیمار، مداخله مبتنی بر پرستاری ناوبر، تبعیت از درمان

**Lorestan University of Medical
Sciences School of Faculty of Nursing and Midwifery**

**The Effect of Nursing Navigation Program on
Treatment Adherence in Elderly Patients with
Chronic Obstructive Pulmonary Disease**

By: Sahand Shahbazi

For the Degree of Master of Sciences
Subspecialty in Nursing

Thesis Supervisors:

Dr. Shahin Salarvand

2025

Abstract:

Introduction: The issue of nursing navigation-based interventions is a new topic that has been discussed and investigated in quantitative diseases such as cancer care. In Iran, the use of this type of intervention has received less attention compared to other educational interventions, and there were no results to confirm or disprove the use of nursing navigation-based interventions. On the other hand, considering the population growth of this country, the issue of the elderly is a new topic that requires extensive research. Therefore, given the lack of studies in this field, this study was designed and implemented with the aim of determining the effect of nursing navigation program on treatment adherence in elderly patients with chronic obstructive pulmonary disease.

Materials and Methods: The present study was a randomized, parallel clinical trial conducted in 2025 on elderly people with chronic lung disease in Khorramabad. 48 elderly people were selected using a convenience sampling method and assigned to two experimental and control groups using a stratified random block method. Educational interventions consisted of 2 steps and 6 sessions (three in-person sessions in the hospital and three telephone sessions after discharge from the hospital) that were held for one month for the elderly in the experimental group. The data collection tool was the standard Medanlou treatment adherence questionnaire, which was completed by the experimental and control groups before, immediately, and one month after the intervention. After entering the data into the SPSS-27 statistical software, they were analyzed using Mann-Whitney, ANOVA with repeated measures, Friedman, Chi-square, and Fisher's exact test.

Results: In the intervention group, before the nursing navigator interventions, the mean total score of treatment adherence was 20.64 (9.87), immediately after the intervention (16.83), and one month after the intervention (12.50). In the control group, before the nursing navigator interventions, the mean total score of treatment adherence was 16.60 (8.29), immediately after the intervention (5.46), and one month after the intervention (10.13). Before the educational intervention,

there was no significant difference between the two groups in terms of the components of treatment commitment ($P=0.216$), treatment willingness ($P=0.304$), treatment compliance ($P=0.293$), ability to integrate treatment ($P=0.239$), treatment adherence ($P=0.126$), and treatment commitment ($P=0.160$), treatment hesitation ($P=0.214$), and treatment adherence ($P=0.170$), while immediately and one month after the educational intervention, there was a significant difference between the two groups in terms of treatment adherence dimensions and the total treatment adherence score ($P<0.001$).

Conclusion: The results indicate the effectiveness of the educational intervention based on nursing navigator on treatment adherence in the experimental group. Although the use of the nursing navigator intervention was new, it was able to lead to a significant increase in treatment adherence even one month after the intervention, and this is largely related to the type of intervention and the nurse's telephone contact with the patient. Therefore, these results can provide a new perspective on supporting elderly patients.

Keywords: Chronic lung disease, elderly patients, nursing navigator-based intervention, treatment adherence